

SA IMENOM (U IME) ALLAHA MILOSRDNOGA MILOSTIVOGA

GLAVA OPISA VJEROVIJESNIKA

pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO NAM JE Ebu Asim od Umera, sina Seida sina Ebu Husejna, od Ibnu Ebu Mulejketa, od Ukbeta, sina Harisa, rekao je:

Klanjao je Ebu Bekr, bio zadovoljan Allah od njega, popodnevu molitvu (ikindiju), zatim je izašao (da) ide. Pa je vidio Hasena (da) se igra sa djecom, pa (ga) je ponosao (nosio, ponio ga je) na svome ramenu i rekao je -:

"Sa mojim (tj. svojim) ocem (bi ga otkupio; ili: Tako - bi žrtvovao - moga oca - za njega) sličan je Vjerovijesniku, nije sličan Aliji!" A Alija se smije (na te riječi).

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Junusa, pričao nam je Zuhejr, pričao nam je Ismail od Ebu Džuhajfeta, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Vidio sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, a bio je Hasen (takav da) je sličan njemu.

PRIČAO JE MENI Amr, sin Alije, pričao nam je Ibnu Fudajl, pričao nam je Ismail, sin Ebu Halida, rekao je: čuo sam Ebu Džuhajfeta, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Vidio sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, a bio je Hasen, sin Alije - na njih dvojicu pozdrav (spas, mir)! - (takav da) slični njemu. Rekao sam Ebu Džuhajfetu:

"Opiši ga meni!" Rekao je: "Bio je bijel, već se je prosijedila (njegova kosa). I zapovjedio je (da se dadne, da se da) nama, Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (kao dar) trinaest (ženskih) deva." Rekao je: "Pa se uzeo (tj. Pa je umro) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, prije (nego je bio slučaj) da uzmemo njih (deve u posjed)."

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Redža-a, pričao nam je Israil od Ebu Ishaka, od Vehba Ebu Džuhajfeta Suvaije (Suvaijevića), rekao je:

Vidio sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, i vidio sam (jednu) bjelinu ispod njegove donje usne, podusnicu (sijedu, jer dlake ispod donje usne zovu se izrazom "el-anfekatu", pa u nedostatku drugoga izraza, to je prevedeno sa izrazom "podusnica", jer se dlakama više gornje usne, dok još nisu postale velike, rekne nausnice, a kad porastu onda su brkovi).

PRIČAO JE NAMA 'Isam, sin Halida, pričao nam je Hariz, sin Usmana da je on pitao Abdullaha, sina Busra, druga Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Da li si vidio Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da) je bio star (starac)?" Rekao je: "Bile su u njegovoj podusnici (neke, nekolicke) dlake bijele."

PRIČAO JE MENI Ibnu Bukejr, rekao je: pričao mi je Lejs od Halida, od Seida, sina Ebu Hilala, od Rebi'ata, sina Ebu Abdurahmana, rekao je: čuo sam Enesa, sina Malika (da) opisuje Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

Bio je srednjega stasa (rasta) od ljudi, nije dugačak (u visinu), a ni kratak (nizak), blistave (sjajne) boje, nije bijel blijed (bijelo-blijed, sasvim bijel kao kreč), a ni crven (ili: crnomanjast, smeđ). Nije kovrčav, kudrav, a niti gladak, valovit (tj. Nije mu kosa bila posve kovrčasta, a ni sasvim glatka i polegnuta, ravna). Spustila se na njega (tj. njemu objava od Uzvišenoga Allaha), a on je sin (tj. a on ima) četrdeset (godina), pa je ostao u Meki (poslije objave) deset godina objavljuje se na njega (njemu), a u Medini deset godina. I nije u njegovoj glavi i njegovoj bradi (bilo ni) dvadeset dlaka bijelih.

Rekao je Rebi'ate: Pa sam vidio (neke) dlake od njegove dlake pa kada li ono crvene (boje)! Pa sam pitao, pa se reklo: "Pocrvenilo je (to) od (izvjesnoga) mirisa (tj. izvjesne masti, pomade mirišljive koja je bila crvene boje, a kojom je mazao dlaku)."

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, izvijestio nas je Malik, sin Enesa, od Rebi'ata, sina Ebu Abdurahmana, od Enesa, sina Malika, bio zadovoljan Allah od njega, da je on čuo njega (da) govori:

Bio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (takav da) nije dugački jasni (tip, tj. nije vrlo dugački tip čovjeka), a ni kratki (tip), a ni bijeli blijedi, a nije crveni (ili: crnomanjast, smeđi sasvim). I nije (njegova kosa) kovrčavi, kudravi, a ni glatki (tip sasvim). Poslao je njega Allah na glavi (tj. na vrhuncu, na završetku, kraju) četrdeset godina (njegova života), pa je stanovao (ostao) u Meki deset godina, a u Medini deset godina. Pa je usmrtio njega Allah, a nije (bilo) u (na) njegovoj glavi i njegovoj bradi dvadeset bijelih dlaka.

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Seida, Ebu Abdullah, pričao nam je Ishak, sin Mansura, pričao nam je Ibrahim, sin Jusufa, od svoga oca, od Ebu Ishaka, rekao je: čuo sam Bera-a (da) govori:

Bio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, najljepši (od svih) ljudi licem (u licu) i najljepši (od) njega (od ljudstva svega) čudi (po čudi, tj. bio je najljepši čovjek po ljepoti lica i po ljepoti čudi, naravi). Nije dugi jasni (tj. Nije jasno dugi-dug, sasvim dugi), a ni kratki (tip čovjeka po rastu, stasu).

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, pričao nam je Hemmam od Katadeta, rekao je: Pitao sam Enesa:

"Da li je bojio (farbao) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (svoju sijedu kosu)?" Rekao je: "Ne. Bilo je (sijedih dlaka u njega) samo (jedna) stvar (tj. samo nešto) u njegove dvije sljepoočnice (ili: u njegove dvije solufe, u njegova dva solufa - solufima, zaliscima, dijelovima kose koja se spušta na sljepoočnice)."

PRIČAO NAM JE Hafs, sin Umera, pričao nam je Šubete od Ebu Ishaka, od Bera-a, sina Aziba, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, srednjega rasta, dalekoga (tj. širokoga prostora) što je između (njegova) dva ramena. Imao je kosu (koja) dopire mekom dijelu njegova dva uha. Vidio sam ga u (jednoj) crvenoj kabanici (ogrtaču), (i) nisam vidio (nijedne) stvari nikada ljepše od njega.

(Dakle: Nisam vidio nikada ništa ljepše od njega ili nikoga ljepšeg od njega.)

Rekao je Jusuf, sin Ebu Ishaka, od svoga oca: ..... do njegova dva ramena (je dopirala njegova kosa - a ne do mekoga dijela njegova uha).

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, pričao nam je Zuhejr od Ebu Ishaka, rekao je: Upitao se je Bera':

"Da li je bilo lice Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, kao sablja (sjajno)?"
Rekao je: "Ne, nego kao Mjesec."

PRIČAO NAM JE Hasen, sin Mansura, Ebu Alija, pričao nam je Hadždžadž, sin Muhameda, Aaver (koji je stanovao) u (gradu) Massisi (Massisatu), pričao nam je Šubete od Hakema, rekao je: čuo sam Ebu Džuhajfeta, rekao je:

Izašao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u (na) podnevnoj vrućini (žegi) k dolini (tj. do doline, u dolinu mekansku), pa se očistio (radi molitve, klanjanja - uzeo abdest), zatim je klanjao podne dva naklona (dva rekata) i popodnev dva naklona (i ikindiju dva rekata), a pred njim je (bio jedan) štap (kao zastor, zavjesa).

A povećao je u njemu (u ovom pričanju) Avn od svoga oca Ebu Džuhajfeta; rekao je:

Prolazaše (Prolazili su) iza nje (iza toljage, štapa izvjesni) prolaznici. I ustali su (izvjesni) ljudi, pa su počeli (da) uzimaju njegove dvije ruke pa (da) potiru (da taru) s njima svoja lica. Rekao je: Pa sam uzeo za njegovu ruku pa sam stavio nju na svoje lice, pa kada li je ona studenija od snijega, a ljepša mirisom od mošusa (mosuša, tj. ...., a ljepše miriše od mošusa, mosuša).

PRIČAO NAM JE Abdan, pričao nam je Abdullah, izvijestio nas je Junus od Zuhrije, rekao je: pričao mi je Ubejdulah, sin Abdullaha, od Ibnu Abbasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, najdarežljiviji (od sviju, od svih) ljudi, a najdarežljiviji (najdarežljivije vrijeme u njegovoj darežljivosti je ono) što biva u ramadanu (ramazanu mjesecu - dakle: za ramazan) kada sreća (susreće) njega Džibril (češće). A bio je (običaja anđeo-melek) Džibril - na njega pozdrav (ili: njemu spas, ili: njemu mir)! - (da) sreća (susreće) njega u svakoj noći od ramadana (za vrijeme ramazana), pa izučava (zajedno s) njim Kur'an (ili: pa preslušava, preslišava ga Kur'an, sluša ga kako ga on čita-uči napamet, naizust). Pa zaista (tada) je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, darežljiviji sa dobrom od poslanoga (poslatoga) vjetra (sa kišom).

PRIČAO NAM JE Jahja, pričao nam je Abdurrezzak, pričao nam je Ibnu Džurejdž, rekao je: izvijestio me je Ibnu Šihab od Urveta, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, unišao na nju (tj. ušao njoj) veseo, sjaje se crte njegova lica, pa je rekao:

"Zar nisi čula šta je rekao (izvjesni, poznati) Mudlidžija (Mudlidžović) za Zejda i Usameta - a vidio je stopala (noge, nogu) njih dvojice: "Zaista neke (od) ovih nogu su od nekih (jedne od drugih, stopala su jedna od drugih)."

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukejra, pričao nam je Lejs od Ukajla, od Ibnu Šihaba, od Abdurrahmana, sina Abdullaha sina Kaba, da je Abdullah, sin Kaba, rekao: čuo sam Kaba,

sina Malika (da) priča (o svome slučaju) kada je izostao od Tebuka (tj. od pohoda na Tebuk), rekao je:

Pa pošto sam pozdravio na poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio (tj. Pa pošto sam pozdravio Allahovoga poslanika a.s.), a on je (bio u stanju takvoga raspoloženja da) se sjaji njegovo lice od (njegova) veselja. A bio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (takav da) kada se veselio (obeselio, obradovao zbog nečega), zasvijetlilo (zasjajilo) bi se njegovo lice, čak (tako) kao da je ono komad Mjeseca, i mi poznavasmo to od njega (tj. primjećivasma to na njemu).

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, pričao nam je Jakub, sin Abdurahmana, od Amra, od Seida Makburije, od Ebu Hurejreta, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Poslao sam se (Poslan sam) od najboljih stoljeća (tj. od najboljih pokolenja, pokoljenja, naraštaja, generacija) sinova Adema (tj. ljudi, ljudskih pokolenja), stoljećem pa stoljećem (tj. od stoljeća do stoljeća, stoljeće po stoljeće) dok sam bio od (ili: iz ovoga) stoljeća koje je (to što) sam bio u njemu."

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukejra, pričao nam je Lejs od Junusa, od Ibnu Šihaba, rekao je: izvijestio me je Ubejdulah, sin Abdullaha, od Ibnu Abbasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, da poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, spuštaše (puštaše na čelo, niz čelo) svoju kosu. A idolopoklonici rastavljaše svoje (kose) glave (tj. razdjeljivaše na dvije strane), pa pripadnici Knjige (Biblije, tj. Židovi i kršćani) spuštaše (kose) svojih glava (na čelo, niz čelo). A poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, voljaše slaganje pripadnika (tj. sa pripadnicima) Knjige (nego sa idolopoklonicima) u (onome) što se nije (bilo) zapovjedilo (njemu) u njemu sa stvari (tj. u onome što se njemu nije bilo zapovjedilo o njemu ništa). Zatim je (poslije) rastavio poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, svoju glavu (tj. kosu svoje glave).

PRIČAO NAM JE Abdan od Ebu Hamzeta, od Aameša, od Ebu Vaila, od Mesruka, od Abdullaha, sina Amra, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Nije bio Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, bezobrazan, a ni (onaj) koji nastoji da bude bezobrazan (u govoru lošem), i govoraše (i govorio je):

"Zaista (jedan od) najboljih od vas je najljepši (od) vas (po) ćudima (po naravima)."

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, izvijestio nas je Malik od Ibnu Šihaba, od Urveta, sina Zubejra, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, da je ona rekla:

Nije se dalo da bira poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, između dvije stvari (ovozemaljske koju hoće, koju smatra za bolju, pa da je drukčije postupio) osim (tako da) je uzeo lakšu (od) njih dvije (sve dotle) dok nije (neka ta stvar) bila grijeh, pa ako je bila (kakav) grijeh, bio je najdalji (od svih) ljudi od nje. I nije se osvećivao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, zbog svoje osobe (ličnosti ni u kojem slučaju), osim da se oskrnavi Svetost Allaha (tj. osim da se naruši poštovanje, poštivanje Allaha), pa (da) se osveti radi (ili zbog) Allaha za nju (za Allahovu Svetost, za narušavanje poštivanja Allahovoga).

PRIČAO NAM JE Sulejman, sin Harba, pričao nam je Hammad od Sabita, od Enesa, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Nisam dotaknuo (nikakve) svile, a ni brokata mekšega od dlana Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, a niti sam mirisao (omirisao nikakav, ikakav) miris nikada, ili zadah (mirišljivost) nikada bolji od mirisa, ili zadaha (mirišljivosti) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO NAM JE Museded, pričao nam je Jahja od Šubeta, od Katadeta, od Abdullaha, sina Ebu Utbeta, od Ebu Seida Hudrije, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, žešći stidom (tj. stidljiviji) od djevojke (djevice) u njezinom zastoru (tj. u njezinoj za nju pregrađenoj zastorima pregradi u jednom dijelu kuće, na jednoj strani kuće).

PRIČAO JE MENI Muhamed, sin Bešara, pričao nam je Jahja i Ibnu Mehdija, njih dva su rekla: pričao nam je Šubete slično njemu (navedenom hadisu dodavši u pričanju još i ovo): .... i kada je mrzio (neku, jednu) stvar, poznavalo se (to) u (na) njegovom licu.

PRIČAO JE MENI Alija, sin Dža'da, izvijestio nas je Šubete od Aameša, od Ebu Hazima, od Ebu Hurejrete, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Nije kudio Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (nikakvo) jelo nikada. Ako je želio (volio) njega, jeo ga je; a ako ne, ostavio ga je (ostavio bi ga).

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, pričao nam je Bekr, sin Mudara, od Džafera, sina Rebi'ata, od Aaredža, od Abdullaha, sina Malika, (on) je sin Buhajnete, Esdije, rekao je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, kada je ničičio (padao ničice, činio sedždu) raspuknjivao (tj. bio bi pravio otvor, pravio bi otvor, razmak) između svoje dvije ruke čak (toliko da mi) vidimo njegova dva pazuha. Rekao je: A rekao je Ibnu Bukejr: pričao nam je Bekr: ..... (da vidimo) bjelinu njegovih dvaju pazuha.

PRIČAO NAM JE Abdul-Aala, sin Hammada, pričao nam je Jezid, sin Zurej'a, pričao nam je Seid od Katadeta da je Enes, bio zadovoljan Allah od njega, pričao njima da poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, ne podizaše svoje dvije ruke (ni) u (jednoj) stvari od svoje molbe (dove, molitve) osim u traženju napajanja (kišom, tj. osim u molitvi koju je upućivao Uzvišenom Allahu za kišu), pa zaista on (u toj molitvi) podizaše svoje dvije ruke čak (toliko da) se vidi (da se pokazivaše) bjelina njegovih dvaju pazuha.

PRIČAO NAM JE Hasen, sin Sabbaha, pričao nam je Muhamed, sin Sabika, pričao nam je Malik, sin Migvela, rekao je: čuo sam Avna, sina Ebu Džuhajfeta, (da) je spominjao od svoga oca, rekao je:

Odbio (Dao) sam se k Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio (dakle: Naiša sam pored Muhammeda a.s.), a on je u (mekanskoj prostranoj) dolini u kupoli (tj. u jednom šatoru sa kupolom) u podnevnoj vrućini. Izašao je Bilal pa je dozivao (ezanio je) za molitvu, zatim je unišao, pa je izvadio (tj. iznio) višak vode za čišćenje (od abdesta) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Pa su pali (navalili izvjesni) ljudi na njega (da) uzimaju od njega (tu vodu). Zatim je unišao pa je izvadio (iznio izvjesnu) toljagu (štap). I izašao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, kao da ja (sada) gledam k sjaju (ka svjetlucanju) njegovih dviju cjevanica (golijeni, nogu ispod koljena). Pa je zabo (udario u zemlju tu) toljagu (štap), zatim je klanjao podne dva naklona (dva rekata) i popodne (ikindiju) dva naklona (dva rekata), (a tada) prolazi ispred njega magarac i žena.

PRIČAO JE MENI Hasen, sin Sabbaha, Bezzar, pričao nam je Sufjan od Zuhrije, od Urveta, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, da Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pričaše pričanjem (takvim) da je brojio njega brojač (određeni), zaista bi ga izbrojio (tj. da je brojio, brojao brojač riječi njegova pričanja, njegova govora, mogao bi ih prebrojiti - a to će reći da nije brzo i neprekidno govorio, kao što će se odmah navesti u idućem tekstu). A rekao je Lejs: Pričao mi je Junus od Ibnu Šihaba da je on rekao: izvijestio me je Urvete, sin Zubejra, od Aiše da je ona rekla:

"Zar neće začuditi (ili: Zar ne čudi) tebe otac omsice (tog-i-tog)?"

(Veli se da se pod tim misli na Ebu Hurejreta.)

"Došao je, pa je sjeo k strani (tj. uz stranu) moje sobe priča (tj. pričajući) od poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, daje čuti meni to (tako da ja to čujem), a (ja Allaha) slavljah (slavim). Pa je ustao prije (nego) da izvršim moje (svoje) slavljenje, a da sam stigla njega, zaista bih odbila njemu (da potvrdim, da primim njegovo nizanje i neprekidno pričanje hadisa jednoga za drugim jer znam) da poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, ne nizaše (svoga) pričanja kao (ovo) vaše nizanje."

GLAVA:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (takav da) spava njegovo oko, a ne spava njegovo srce (u vrijeme kad mu spava oko).

Predao je njega (taj hadis) Seid, sin Mina-a, od Džabira, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Meslemeta, od Malika, od Seida Makburije, od Ebu Selemeta, sina Abdurahmana, da je on pitao Aiše, bio zadovoljan Allah od nje:

"Kako je bila (Kakva je bila) molitva poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u ramazanu?" Rekla je: "Ne povećavaše u ramazanu, a ni u (drugome mjesecu) osim njega nad jedanaest (11) naklona (rekata). Klanja četiri naklona, (rekata) pa ne pitaj o njihovoj ljepoti i njihovoj duljini. Zatim (opet) klanja četiri, pa ne pitaj o njihovoj ljepoti i njihovoj duljini, zatim klanja tri (rekata). Pa sam rekla:

"O poslaniče Allaha! Spavaš (li) prije (nego) da obaviš neparnu molitvu (vitr-molitvu, vitr-namaz pred kraj noći)?" Rekao je: "Spava moje oko, a neće spavati (tj. a ne spava) moje srce."

PRIČAO NAM JE Ismail, rekao je: pričao mi je moj brat od Sulejmana, od Šerika, sina Abdullaha sina Ebu Nemira, čuo sam Enesa, sina Malika (da) priča nama od (tj. o) noći (u kojoj) se noću putovalo sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, od bogomolje Kabe.

Došla su trojica ljudi prije (nego) da se objavi njemu (k njemu Muhamedu a.s.), a on je spavač (a on spava) u bogomolji svetosti (ležeći on između Hamze i Džafera, među njima dvojicom), pa je rekao prvi (od) njih (trojice):

"Ko je (od) njih on (Muhammed)?" Pa je rekao srednji (od) njih (od one trojice ljudi koji su došli): "On je najbolji njih (od njih)." A rekao je zadnji (od) njih: "Uzmite najboljega

(od) njih." Pa je bila ta (tj. Pa je bila sva priča ta riječ, taj razgovor te noći, i više se nije drugo ništa desilo). Pa nije vidio njih (više sve dotle) dok su došli (jedne) druge noći u (onome) što vidi njegovo srce. A Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (bio) je (takav da) su spavačice (tj. da spavaju) njegove dvije oči (njegova dva oka spavaju), a ne spava njegovo srce. I takođe (svi Božiji) vjerovijesnici su (takvi bili da) spavaju njihove oči, a ne spavaju njihova srca. Pa je upravljao njemu (tj. Pa se starao o njemu, vodio je brigu o njemu - o Muhammedu a.s.) Džibril, zatim se popeo sa njim k nebu.